

Kantelija: Paul Petteri Eskelinen 24.7.1971
Kaskitie 30 D 6, 04410 Järvenpää
Email paul.eskelinen@gmail.com
Puh. 040 8493847

1. Viranomainen, virkamies tai muu julkista tehtävää hoitava taho, jonka toimintaa kantelija arvostelee: Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos LUP, Sisäasiainministeriön Pelastusosasto, Espoon kaupungin työterveyshuolto, Työterveyslaitoksen työlääketieteen poliklinikka, Työterveyslaitos, IF vahinkovakuutusyhtiö oy, Hyvinkään sairaalan endokrinologi
2. Käsittelemäni asia ei ole parhaillaan tuomioistuimen tai muun viranomaisen käsiteltävänä ja asiassa muutoksenhaku ei ole kesken tai muutoksenhakuprosessia käynnissä.

Pyrkimykseni kantelulla Eduskunnan Oikeusasiamiehelle on edistää pelastusalan henkilöstön työturvallisuutta ja terveyden ylläpitoa sekä edistää oman ammattitautiepäilyni syy-yhteyden lääketieteellisesti osoitettavien todisteiden löytymistä. Suomessa on n. 4000 ammattipalomiestä ja n. 14.000 sopimuspalokuntalaista, joiden laiminlyötyä työsuojelua ja vakavia terveysriskejä kanteluni koskettaa. Lisäksi on pelastusalan opiskelijoita, jotka voivat altistua terveydelle haitallisille aineille, koska heidän työsuojelu, harjoituksissa käytettävä sammutussuoja-asu ja ammatillinen terveystiedon koulutus eivät ole riittävät.

Eduskunnan Oikeusasiamiestä tarvitaan asioiden kuntoon laittamiseksi: palomiesten terveysongelmia ja työsuojelua koskevat laiminlyönnit ja niiden kestäminen parisenkymmentä vuotta eivät olisi olleet mahdollisia, jos eri viranomaistahot kuten pelastuslaitokset ja niiden työterveyshuoltopalvelut, Työterveyslaitos, Aluevalvontavirastojen työsuojelu ja Sisäasiainministeriön Pelastusosasto olisivat noudattaneet lakisääteisiä tehtäviään tai olleet aktiivisempia omassa vaikutusroolissaan.

Oikeusasiamiehen selvitystyötä ajatellen Työterveyslaitokselta löytyy lausuntoja varten palomiesten terveysriskeistä sammutustyössä paras tieteellistä asiantuntemusta kahdelta aiempia tutkimuksia johtaneilta asiantuntijalta; tutkija Juha Laitinen ja erikoislääkäri Harri Lindholm Harri.Lindholm@ttl.fi
Juha.Laitinen@ttl.fi

Oikeusasiamies saa parhaan kuvan ongelmista, laiminlyönneistä, palomiesten tieteellisesti tutkituista altistustavoista ja – terveysriskeistä sekä altistusten vähentämiskeinoista lukemalla aluksi liitteenä olevan Pelastusopiston Alipääallystökurssin kehityshanketyön ”Pelastushenkilöstön altistusten vähentäminen haitallisille aineille” sekä AVI:n työsuojelutarkistuksen tarkistusraportin, joka syntyi entiseen työnantajaani Länsi-Uudenmaan kohdistuneen kanteluni ansiosta.

Olen perustellut kanteluni kohteet lakien ja asetusten avulla. Valitettavasti Oikeusasiamiehellä on edessään raskas selvitystyö, sillä olen löytänyt paljon laiminlyönnejä, useisiin lakeihin ja asetuksiin perustuen.

Palomiehet saavat sammutustehtävillä ja sen jälkeisissä työvaiheissa elimistöönsä erilaisia myrkköjä, joista osa on karsinogeenia, osa hormonaaliseen tasapainoon, hermostoon, sydämeen ja verenkiertoelimistöön, keuhkoihin tai lisääntymisterveyteen vaikuttavia. Altistuminen tapahtuu hengityksen ja ihon kautta. Palomiesten altistumisriskejä on tutkittu Suomessa hyvin vähän. Tilanne on kansainvälisestikin sama,

USA:ssa, Kanadassa ja Ruotsissa herättiin 2000-luvun puolivälissä palomiesten kohonneeseen syöpäriskiin ja Iso-Britanniassa tutkitaan parhaillaan palomiesten sammutustehtävissä moninkertaisen sydänkohtausriskin syy-yhteyttä kuumuuden, fyysisen rasituksen ja nokihiukkasten yhteisaltistukseen. Suomen kunnallisilla pelastuslaitoksilla ei ole tehty työnantajien toimesta biometrisiä ja työhygieenisiä mittauksia, vaikka ne olisi pitänyt tehdä useamman lain ja asetuksen perusteella.

Suomessa palomiehiä koskeva tieteellinen altistus- ja terveysriskien kartoitus on vasta alkanut. Suomen palomiesliitto on vuodesta 2012 lähtien kiivaasti vaatinut pelastuslaitoksia laittamaan palomiehet syöpävaarallisten aineiden ASA-rekisteriin. Vasta kun AVI:lle osoitetun työsuojelurikkomusten kanteluni johdosta syntynyt tarkistusraportti Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen runsaista työsuojelupuutteista julkaistiin toukokuussa 2013, pelastuslaitosten pelastusjohtajat ovat 6.6.2013 Kuntaliiton kokouksessaan käsitelleet palomiesten saattamista ASA-rekisteriin. Kokous pidettiin salaisena ja päätöksistä ei annettu julkilausumaa.

Epäilen, että 16 vuoden altistumiseni palomiehen urallani palokaasuissa esiintyneille ja elimistöön kertyville myrkyille sairastutti minut laukaisten ensin elimistössä tulehdusreaktion, josta kilpirauhasen vajaatoiminta-oireet ja nivel- sekä ihotulehdukset johtuivat, ja raskasmetallialtistus aiheutti ääreishermostovaurioista johtuvat nivelkivut ja muut hermosto-oireet. Tulipalojen kaasuista palomies altistuu mm. lyijylle, elohopealle, kuparille, kadmiumille kromille, halogeeneille, syaaniyhdisteille, rikkiyhdisteille, dioksiinille, fosgeenille, PCB:lle, PBDE:lle ja erilaisille karsinogeneille.

Mielestäni ammattitautiepäilyn tutkimuslähettää koskeva lainsäädäntö vaatii muutoksia. Toivon Oikeusasiamiehen kannanottoa huonosti tehdyn ammattitautiepäilylähetteeni perusteella Työterveyslaitokselle **tutkimuksiin pääsyn ongelmiin:** jos lähetteen tehnyt lääkäri tekee lähetteen vain potilasta rauhoittaakseen ja ei ole motivoitunut asiaan, kirjaamisen puutteet jo saavat altistusepäilyn perusteet näyttämään heikoilta.

Tapauksessani lähetteen tehnyt lääkäri ei suostunut kirjaamaan mukanani tuomasta VTT:n raportista tulipaloissa esiintyviä aineita, joita luetteloin edellä. Tapauksessani lisäksi puuttui palomiehiä koskeva altistustieto erilaisille aineille, koska työnantajani ja muut Suomen pelastuslaitokset eivät olleet suorittaneet työympäristön biologisia altistusmittauksia palomiehistä. TTL:llä ei ollut asianmukaista tutkimusaineistoa palomiesten altistuksista.

Työpaikan tapaturmavakuutusyhtiö on TTL:n tutkimuksien korvaaja. Vakuutusyhtiö saa yksipuolisesti ammattitautilakiin ja tapaturmavakuutuslakiin vedoten estää Työterveyslaitokselle tutkimuksiin pääsyn, ellei potilas tee valitusta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaan. Tapauksessani sekin päätti, että vakuutusyhtiöllä ei ole velvollisuutta korvaamaan tutkimuksia. En tehnyt valitusta Valitusoikeuteen, koska puutteellisten todistusaineistojen (palomiesten altistustiedon) vuoksi minulla ei ollut voiton mahdollisuuksia. Lähetteen teosta valitusprosessin loppuun saakka kului vuosi. Potilaalla voi olla riski kuolla ammattitaudin aiheuttamaan sairauteen, jos hän ei saa asianmukaista hoitoa, koska esim. lyijymyrkytyksen diagnosointi ja hoito voi vaatia TTL:n toksikologista erikoisosaamista.

Nähdäkseni tämä vakuutusyhtiöiden korvauksiin ja alkuvaiheessa heidän päätöksiinsä yksipuolisesti perustuva epäoikeudenmukainen lainsäädäntö pitäisi muuttaa ajamaan potilaiden etua ja toivon tähän asiaan Eduskunnan Oikeusasiamieheltä kannanottoa. Ammattinsa vuoksi sairastunut henkilö ei saa joutua

odottamaan asianmukaisiin tutkimuksiin ja asiantuntijapalveluihin pääsyä vuoden tai pari. Vakuutusyhtiöillä on liian paljon valtaa perustella löyhästi oma kantansa ja sairas, yksinäinen ihminen tuskin jaksaa taistella oikeuksiensa puolesta. Omallakin kohdallani olen vasta nyt älynnyt, mitä kaikkia virheitä asiankulussa oli; lähetteen tehneen lääkärin olisi pitänyt yksilöidä oireitani vastaavat palokaasuissa esiintyvät aineet, kuten lyijy, joka löytyy oireiden kanssa Ammattitautiasetuksesta. Valitusprosessissa minä ja lakimieheni emme hoksanneet tätä. Minun olisi pitänyt aiemmin tehdä kantelu AVI:lle entisen työnantajani työsuojelupuutteista ja pyytää lakimiehen avulla Työterveyslaitokselta lausunto, kuinka paljon TTL:llä on ylipäättään rekisteröityä tietoa palomiesten altistusmittauksista. Kun olisin voinut ensin osoittaa palomies-ammatin työhygieenisten mittausten olemattomuuden, olisi tämä laiton asiantila laittanut lähetteeni käsittelyn valitusprosessissa aivan uuteen valoon.

Toivon Eduskunnan Oikeusasiamiehen antavan huomautuksen Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselle ja Espoon kaupungin työterveyshuollolle, koska ne ovat menettelleet vastoin lakia ja laiminlyöneet velvollisuutensa, minkä seurauksena yli parinsadan ammattipalomiehen ja sopimuspalokuntalaisen terveys on vaarannettu useiden vuosien ajan. Suomessa palomiesten työympäristön terveydelle haitallisten aineiden altistusriskien selvitystyön laiminlyönti on vastoin useita lakeja ja asetuksia: Valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työssä (715/2001 1§, 4 §, 6§, 7§,), Työturvallisuuslaki (738/2002 10§ ja 38 §), Työterveyshuoltolaki (1383/2001 4§, 5§, 12/1§, 17 §, 22§, 24§), Valtioneuvoston asetus hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista ja työterveyshuollon sisällöstä (1484/2001 2- 7§, 15§).

Uudenmaan AVI:n tarkastuskertomuksen perusteella entinen työnantajani ja työntekijöiden työterveyshuollosta vastannut Espoon kaupungin työterveyshuolto ovat laiminlyöneet ja rikkoneet vähintään Valtioneuvoston asetusta kemiallisista tekijöistä työssä (715/2001 6§), Työturvallisuuslakia (738/2002 10 ja 38 §), Työterveyshuoltolakia (1383/2001 8§,12 §,25§), Valtioneuvoston asetusta hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta (1484/2001 6 §, 7§), Työturvallisuuslaki (738/2002 8§, 14§).

Pyydän Eduskunnan Oikeusasianmiestä pyytämään valtakunnallisesti työsuojeluviranomaisia kiinnittämään huomiota heidän huolehtimisvelvoitteistaan palomiesten ja pelastusalan opiskelijoiden työturvallisuudessa ja sen puutteiden havaitsemisessa, joita voi olla Etelä-Suomen AVI:n Länsi- Uudenmaan pelastuslaitoksella havaittujen laajojen puutteiden ja laiminlyöntien perusteella muillakin pelastusalan työpaikoilla.

Toivon Eduskunnan Oikeusasiamiehen antavan huomautuksen myös Sisäasiainministeriön Pelastusosastolle, koska se pelastustoimen ylimpänä viranomaisena on kehnosti hoitanut valvonta- ja ohjaustyönsä sekä kansainvälisen pelastustoimen työsuojelutoiminnan kehitysseurannan. Sisäasiainministeriö on antanut valtakunnallisen savusukellusohjeen vuonna 2001, jonka korvasi pelastussukellusohje vuonna 2007. Pelastuslaitokset työnantajina ovat määränneet noudatettavaksi ohjetta sammutustyön hengityslaitteen käyttöä vaativassa vaiheessa. Ohjetta ei ole päivitetty altistumisriskejä ajatellen, vaikka julkinen tutkittu tieto (ks. liite 3.2 s. 14-15, kansainväliset tutkimukset vuodesta 1993 lähtien ja kotimaiset vuodesta 2004 lähtien) palomiesten kohonneesta syöpäriskistä, tulipaloissa syntyvistä syöpää aiheuttavista aineista ja altistumistavoista olisi vaatinut muutoksia pelastussukellusohjeeseen. Sisäministeriöllä ei ole lain mukaan toimivaltaa antaa työsuojeluohjeita, mutta valtakunnallisen pelastussukellusohjeen myötä näin on tapahtunut ja näin ollen Sisäministeriöllä on myös vastuu korjata puutteet.

Kanteluni viimeinen osa käsittelee potilaan oikeuksia hyvään hoitoon ja lääkärin oikeuksia määrätä lääkitys sairaus-oireyhtymäni hoidossa, jossa minun kohdallani iso osa oireista on korjaantunut Fimean erikoisluvalla myönnettävällä kilpirauhasen vajaatoimintaa hoitavalla reseptilääkkeellä. Kantelen Valviran omat toimivaltuutensa ylittävistä pyrkimyksistä rajata tiettyjen kilpirauhaslääkkeiden lääkkeenmääräämisoikeus ainoastaan endokrinologian erikoislääkäreille.

LIITTEET

3.1 Allekirjoittajan tekemä Uudenmaan AVI:n työsuojelun selvityspyyntö Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen (LUP) työsuojelurikkomuksista, LUP vastaus selvityspyyntöön ja 2.5.2013 AVI:n työsuojelutarkistuskertomus; *kertoo LUP:lla havaitut puutteet ja työsuojelurikkomukset*

3.2 Pelastushenkilöstön altistusten vähentäminen haitallisille aineille, LUP:n kehittämishanke Pelastusopiston Alipäälystökurssilta 26.11.2012; *osoittaa tiedossa olevat tutkimukset palomiesten altistustavoista haitallisille aineille ja kohonneen syöpäriskin*

3.2.1 SPAL Palomiesliiton kannanotto; palomiesten savualtistusten vaaroja tutkittava lisää 5.9.2012 (jaettu pelastuslaitosten johtoelimille), SPAL puheenjohtajan blogi 3.9.2012; palomiehet kuuluvat ASA-rekisteriin!, YLE uutiset 5.9.2012; Palomiesliitto: savusukeltamisen vaarat tutkittava

3.2.2 Etelä-Suomen Sanomat 28.5.2013; Palomies altistuu syövälle. *Artikkeli osoittaa, kuinka vakavia ja ammattitautiepäilyjä herättäviä syöpäsairauksia palomiehet ovat keskuudessaan havainneet ja kuinka suojaustoimenpiteiden parannus voisi ehkäistä altistusriskiä*

3.2.3 Pelastussukellusohje; *kopio olennaisista turvallisuutta koskevista sivuista. Maininta Gore-tex kalvolla varustetusta sammutusasusta ja alushanskojen käytöstä savualtistusten vähentämisessä puuttuu. Kevyen hengityssuojaimen käytöstä paineilmalaitteen riisumisen jälkeen ei ole mainintaa.*

3.2.4 Ruotsin Arbetsmiljöverket: Rök- och kemdykning savusukellusohje

3.3 Eduskunnan KK 882/2012 vp Palomiesten syöpäkuolleisuus ja tiettyjen syöpien korvaaminen ammattitautina; *Sosiaali- ja terveysministerin vastauksesta mm. ilmenee, kuinka Työterveyslaitoksella on ollut tiedossa palomiesten ammattitauti-asbestoosisyöpätapauksia ja syöpäriski- ja altistustutkimusten puutteellisuus.*

3.4 Työterveyslaitoksen lääkärin / toksikologin kanssa käyty sähköpostiviestintä; *PCB: ja syaanivedyn mahdollisuus aiheuttaa kilpirauhasen vajaatoiminta palomiehen työssä, vastauksesta mm. ilmenee että toksikologi ei ollut tietoinen TTL:n erittäin puutteellisesta tiedon keräyksestä koskien palomiesten altistuksia.*

3.5 Xx srlan endokrinologin lähete Työterveyslaitokselle 29.9.2011; *endokrinologi oli vääristellyt ja asetellut asioita potilasasiakirjaan potilaan eli kantelijan kannalta väärään valoon.*

3.6 Psykiatri Xxx vastaanottokäyntitiedot 17.8. ja 14.9.2011, 5.6.2012 ja Xxx kirjoittama artikkeli kilpirauhasen vajaatoiminnan hoidosta; *niistä ilmenee, että hakeuduin Xx:n vastaanotolle yksinomaan,*

koska hän on myös erikoistunut vaikeisiin kilpirauhasongelmin ja hoitosuhde on käsitelty vain kilpirauhasen vajaatoiminnan hoitoa.

3.6.1 Työterveyshuollon lääkärin hoitokertomukset käynneistäni (*ilmenee valittamiani oireita ja se, että lääkäri ei havainnut stressioireita tai muuta henkistä ongelmaa, josta endokrinologi Norvio vihjaili. Mm. liijymyrkytys voisi aiheuttaa mainittuja niveloireita, ärtyneisyyttä, keskittymisvaikeuksia ja virhealttiutta*).

3.7 Työterveyslaitoksen työlääkätieteen poliklinikan hoitosuunnitelma ammattitautiepäilytutkimusläheteestä 18.10.2011

3.7.1 IF- ilmoitus tapaturmasta/ammattitaudista, laadittu palopäällikkö X:n ja Paul Eskelisen yhteistyönä 14.2.2012 ja lähetetty IF-tapaturmavakuutusyhtiö IF Oy:lle: *Dokumentista ilmenee, että LUP oli työnantajana kauan ennen AVI:n kanteluani tietoinen altistusriski-epäilyistä ja siitä, kauanko palomiehet saattavat saada altistusta savun myrkyille ja millä tavoin vuositasolla.*

3.7.2 Ammattitautiasetus: 2 §, 3 §: *ilmenee oireita ja altistavia aineita, jotka sopivat oireisiini*

3.8 IF-työtapaturmavakuutukset asiakirjat; 14.2.2012 LUP palopäällikkö X:n ja Paul Eskelisen yhdessä tekemä ilmoitus tapaturmasta/ammattitaudista; *siitä ilmenee, että työnantaja LUP oli saanut tiedon vakavista terveystapaturmista, joita sammutustyön altistukset voivat aiheuttaa, lisäksi 20.6.2012 päätös ettei myönnetä tapaturmavakuutuslain mukaista korvausta TTL:n tutkimuksiin ja IF:n esitys Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle 2.8.2012 valituksen hylkäämiseksi (Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan kielteinen päätös huhtikuulta 2013 valitukseni suhteen ei ole mukana liitteenä, toimitan sen Teille jälkikäteen).*

3.9 Eduskunnan KK 512/2013 vp: *Valviralla ei ole toimivaltaa asettaa yleisiä ehtoja lääkkeiden määräämiselle, eikä toimivaltaa myöntää erityislupaa sitä edellyttävien lääkkeiden käytölle; käsittelee Valviran aikomuksia rajoittaa yleislääkäreiden lääkkeenmääräysoikeutta, josta aiheutuisi allekirjoittaneen ammattitautiepäilynä käsitellyn sairauden hoidossa merkittävää haittaa ja kärsimystä*

KANTELUT

4.1 LÄNSI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOSTA KOSKEVA KANTELUN OSA

4.2 ESPOON KAUPUNGIN TYÖTERVEYSHUOLTOA KOSKEVA KANTELUN OSA

4.3 SISÄASIAINMINISTERIÖN PELASTUSOSASTOA KOSKEVA KANTELUN OSA

4.4 KANTELUN TYÖSUOJELUVIRANOMAISIA KOSKEVA OSA

4.5 KANTELUN TTL:N TUTKIMUSLÄHETTEEN TEHNYTTÄ ENDOKRINOLOGIA KOSKEVA OSA

4.6 TYÖTERVEYSLAITOSTA KOSKEVA KANTELUN OSA

4.6.1 IF-VAHINKOVAKUUTUSYHTIÖ OY:TÄ KOSKEVA KANTELUN OSA

4.7 VALVIRAA KOSKEVA OSA

4.1 LÄNSI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOSTA KOSKEVA KANTELUN OSA

Toivon, että Eduskunnan Oikeusasiamies antaa huomautuksen Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtaville virkamiehille velvollisuuksien laiminlyönnistä ja lainvastaisesta menettelystä; pitkään kestäneiden työsuojelurikkomusten johdosta, jotka ovat asettaneet sammutustyötä tekevät ammattipalomiehet ja sopimuspalokuntalaiset toistuviin ja terveyttä vakavasti vaarantaviin altistuksiin.

Perustelut: Työturvallisuuslaki, Valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työssä, laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä. Työnantaja ollut tietoinen syöpäriskistä ja palomiesten ASA-rekisteriin ilmoitusvelvoitteesta ainakin syyskuusta 2012 lähtien (Todistusaineisto: Palomiesliiton kannanotto ja vaatimus (jaettu pelastuslaitoksille), YLE uutiset ks. liitteet)

Valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työssä 19 §; asetuksen perusteella työnantajani ja Espoon kaupungin työterveyshuollon edustajien olisi pitänyt ryhtyä asetuksen vaatimiin toimenpiteisiin vuonna 2011 siinä vaiheessa, kun heidän virkamiehilleen oli saapunut tieto ammattitautiepäilylähetteestäni. Olin ollut pitkällä sairauslomalla ennen työhön paluuta syksyllä 2011 ja terveydentilan seurantani vuoksi Työterveyshuollon ylilääkäri ja turvallisuudesta vastaava palopäällikkö olivat olleet kanssani työhön paluun arviointipalaverissa. Edellä mainittu palopäällikkö myös teki kanssani Ammattitautiepäilyyn liittyvän ilmoituskaavakkeen IF-tapaturmavakuutusyhtiö oy:lle.

Valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työssä: 4 § Työnantajallani LUP:lla ei ollut riittäviä tietoja tulipalojen sammutustyössä esiintyvien kemiallisten tekijöiden ominaisuuksista ja vaarallisuudesta. 6 § Työnantajani ei ollut tunnistanut kaikkia sammutustyössä esiintyvien kemiallisten tekijöiden aiheuttamia vaaroja ja arvioinut niistä työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle mahdollisesti aiheutuvia riskejä ja ei ollut huomioinut riittävästi seuraavia seikkoja 1) kemiallisten tekijöiden vaaralliset ominaisuudet ja määrät sekä tekijöiden mahdolliset yhteisvaikutukset; 3) altistumisen taso, tyyppi ja kesto; 4) eri työtilanteet, joissa kemiallisia tekijöitä käytetään tai esiintyy. Viimeisenä mainitussa kohdassa LUP ei ollut arvioinut, kuinka savulle altistuneet ja nokeentuneet sammutussuojavarusteet ja sammutusvälineet vaikuttavat palomiesten terveyteen paluumatkalla palopaikalta ja paloasemilla, kun savulle haisevia varusteita paluukuljetettiin paloautojen matkustamossa ja nokeentuneita / kontaminoituneita varusteita huollettiin ilman suojakäsineitä ja hengityssuojainta. 5) ilman epäpuhtauksien raja-arvot tai biologiset raja-arvot; LUP ei ollut koskaan mitannut sammutustöiden olosuhteissa ilmaantuvia arvoja 6) mahdollisten ennalta ehkäisevien toimenpiteiden ja suojelutoimenpiteiden vaikutus; LUP ei ollut arvioinut Skellefteå-mallin vaikutusta tai edes sammutushanskojen alla pidettävien puuvillasormikkaiden ja Gore-Tex kalvolla varustetun sammutusasun suojatehoa 7) käytettävissä olevat työntekijöiden terveydentilan seurannan johtopäätökset; minun ammattitautiepäilylähetteen olisi pitänyt ”pistaa hälytyskellot soimaan”, olin selväsanaisesti suullisesti vuonna 2011 työhönpaluukokouksessa esittänyt huoleni savujen vaikutuksista minun ja muiden palomiesten terveyteen (palopäällikölle ja työterveyshuollon ylilääkärille) .

LUP on toiminut entisen työnantajani ominaisuudessa välinpitämättömällä ja ammattitaidottomalla asenteella koskien palomiesten työturvallisuutta, erityisesti koskien altistumista terveydelle haitallisille aineille tulipalojen sammutustyössä ja sen jälkeisissä työvaiheissa. LUP laiminlöi minun ja muiden palomiesten ilmoittamisen työpaikan syöpävaarallisten aineiden ASA-rekisteriin vuosien ajan. LUP ei suorittanut lakisääteistä velvollisuuttaan selvittää työhygieenisillä tavoilla ja biomonitoroinnilla, mille, kuinka paljon, kuinka usein palomiehet altistuvat terveydelle vaarallisille aineille ja mitä terveydellisiä haittoja altistuksilla voisi olla. LUP ei pyytänyt työterveyshuoltoa suorittamaan palomiesten sammutusolosuhteisiin, palopaikalta poistumiseen ja varusteiden huoltoon työpaikkaselvitystä.

LUP:n vakava välinpitämättömyys tai osaamattomuus työsuojeluasialle näkyy AVI:n saamasta vastauspyynnöstä (ks. liite ;selvitys 12.3.2013 s. 3, kohta 6), jossa AVI:n kysymykseen mahdollisista säädöslaininlyönneistä LUP vastasi, että ”LUP:en työpaikoilla ei ole todettu esiintyvän syöpäsairautta aiheuttavia tekijöitä. Nykytietojen perusteella palomiehiä ei tarvitse ilmoittaa ASA-rekisteriin”. Asiantilaa pahentaa se, että ennen AVI:n selvityspyynnön saapumista LUP:lle oli valmistunut kehittämishankkeena 26.11.2012 alipäälystökurssin koulutusohjelman työnä Jarno Lamminpäältä ”Pelastushenkilöstön altistusten vähentäminen haitallisille aineille” ja kuten liitteistä 3.2.1 ilmenee, Palomiesliitto oli edellisvuonna vaatinut pelastuslaitoksia näkyvästi ja julkisesti ilmoittamaan palomiehet ASA-rekisteriin syöpävaaran vuoksi.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos laiminlöi palomiesten riittävän suojaustason huolehdinnan, vaikka henkilökunnan suullisesti esitettyjä epäilyksiä mm. palomiesten altistumisesta syöpävaarallisille aineille oli ollut, Ruotsin Skellefteå-mallista ja sammutustyön tiukennetuista turvallisuusmääräyksistä oli jonkinlaista tietoa jo vuosia aikaisemmin pelastuslaitoksen päälystöllä ja Keski-Suomen pelastuslaitos oli siirtynyt Skellefteå-malliin.

Palomiehen työsuhteeni aikana vuosina 1998-2012 työnantajani ei rohkaissut tai ohjeistanut kirjallisesti tai suullisesti suojaamaan hengitysteitani (palokohteen varsinaisen sammutustyön jälkeen) kevyellä hengityssuojaimella tai välttämään ihon/paljaiden käsien kautta tulevaa altistusta tulipaloissa syntyneille näkymättömille ja hajuttomille nanopartikkeleille, joita nykytutkimusten mukaan esiintyy tulipalopaikan lisäksi sammutustakin ja –haalarihousujen kangaspinoilla, sammutushanskoissa, sekä kypärän ja paineilmahengityslaitteiden pinnalla.

Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738 14 §; Työnantaja ei antanut minulle tai muille palomiehille riittäviä tietoja työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä. En koskaan saanut toimipaikkakoulutusta palossa syntyvien aineiden pitkäaikaisista terveyden haittavaikutuksista: syöpävaaralliset aineet, hormonaalisesti haitalliset aineet kuten syaanivety, raskasmetallit, PCB, PBDE, lisääntymistoimintoja haittaavat ja sikiölle vaaralliset aineet.

Laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä 2 §; Työnantaja ei pitänyt luetteloa työpaikalla käytettävistä ja esiintyvistä syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista tekijöistä. Työnantaja ei ilmoittanut minua tai muita palomiehiä ASA-rekisteriin suurenkaan karsinogeenisen savu-altistuksen (kerta-altistuksena esim. autorengasvarasto- tai tehdaspalo) jälkeen tai toistuvien altistavien sammutuskeikkojen jälkeen. Vuosittaisista altistumismääristä tai kerta-altistuksen aikamääristä ei pidetty tilastollista kirjanpitoa, eli palomiesten syöpävaarallisten aineiden altistumisen vuosittaista ajallista tuntimäärää tai kertoja on mahdotonta arvioida.

Työturvallisuuslakia sovelletaan myös sopimuspalokuntien henkilöihin. Pelastuslaitoksilla on velvollisuus antaa heille asianmukainen suojavarustus ja koulutus työpaikan terveysriskeistä/ suojaustavoista: 4 § Muut soveltamisalaan kuuluvat työt; sopimuspalokuntaan kuuluvan pelastustoimintaan vapaaehtoisesti osallistuvan henkilön työhön.

Olen huomionnut palomiehen työurani aikana, että sammutustöihin ja kontaminoituneiden sammutusvarusteiden huoltoon osallistuvien sopimuspalokuntalaisten suojavarustus, välineistön puhdistustilat paloasemilla ja työturvallisuuskoulutus saattavat olla puutteellisia ajatellen altistumisriskejä tulipaloissa syntyville terveydelle haitallisille aineille. Pelastuslaitosten sopimuspalokunnille hankkimat sammutushaalarit voivat olla edullisimman hankintahintansa vuoksi ilman Gore-Tex kerrosta, joka tutkimusten mukaan antaisi suuremman suojan ihon läpi altistumista ajatellen. Sopimuspalokuntalaiset voivat siis olla epätasa-arvoisessa asemassa suhteessa ammattipalomiehiin.

4.2 ESPOON KAUPUNGIN TYÖTERVEYSHUOLTOA KOSKEVA KANTELUN OSA

Toivon Eduskunnan oikeusasiamiehen muistuttavan Espoon kaupungin työterveyshuoltoa.

Perustelut: Valtioneuvoston asetusta kemiallisista tekijöistä työssä, Työturvallisuuslaki, Työterveyshuoltolaki (1383/2001 8§,12 §,25§), laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä, Valtioneuvoston asetusta hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta (1484/2001 6 §, 7§), Valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työssä 19 §

AVI:n tarkastuskertomuksen perusteella palomiesten sammutusolosuhteisiin, palopaikalta poistumiseen ja varusteiden huoltoon ei oltu tehty työterveyshuollon työpaikkaselvitystä. Vastuu huolehdinnasta on työnantajalla, mutta työterveyshuolto ei mitään ilmeisimmin ole toiminut aktiivisesti ja suositellut sen suorittamista.

Työterveyslääkäreillä ja työterveyshoitajilla oli koulutuksensa perusteella asiantuntijarooli suositella työnantajalle palomiesten ASA-rekisteriin liittämistä syöpävaarallisille aineille altistumisriskin vuoksi ja palomiesten työhygieenisia ja biometrisiä mittauksia, jotka kaikki oli laiminlyöty vuosien ajan. Työterveyshuolto ei huomionnut työnantajan jättäneen palomiesten altistusriskien ilmoittamisen em. aineille sammutustyössä, samoin kuin muut terveydelle paloissa esiintyvät aineet. Talonpoikaisjärjellä työterveyshuollon edustajien olisi pitänyt kyetä päättelemään, että palomiehet altistuvat ammatissaan erittäin suurille määrille erilaisia terveyshaittaa aiheuttavia aineita, erityisesti syöpää aiheuttaville.

Työterveyshuolto ei seurannut lääketieteellisiä ja TTL sekä VVT:n tutkimustuloksia palomiesten ja palomiesten kaltaisissa ammateissa altistustavoista syöpävaarallisille aineille. Työterveyshuolto ei ole missään vaiheessa arvioinut itse tarvetta palomiesten ilmoittamiselle ASA –rekisteriin tai kysynyt Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen edustajilta, olisiko palomiehet aihetta ilmoittaa ASA-rekisteriin, vaikka palomiesten altistusriski karsinogeeneille oli päivänselvää.

4.3 SISÄASIAINMINISTERIÖN PELASTUSOSASTOA KOSKEVA KANTELUN OSA

Toivon Eduskunnan oikeusasiamiehen ottavan kantaa Sisäasiainministeriön vuonna 2001 asettamaan pelastustoimen Savusukellusohjeeseen ja siihen, voiko Sisäministeriö antaa valtakunnallista pelastussukellusohjetta päivittämättä sitä alla mainittujen seikkojen perusteella, ja mikä on Sisäasiainministeriön vastuu palomiesten savu/pelastussukelluksen työturvallisuuden parantamisessa. Lisäksi toivon kirjallista muistutusta Sisäasiainministeriölle, mikäli Oikeusasiamies havaitsee alla esitettyjen seikkojen perusteella korjattavia puutteita.

Pelastuslaki 29.4.2011/379, 23 § Sisäasiainministeriön ja aluehallintoviraston tehtävät: Sisäasiainministeriö johtaa, ohjaa ja valvoo pelastustointia ja sen palvelujen saatavuutta ja tasoa, huolehtii pelastustoimen valtakunnallisista valmisteluista ja järjestelyistä, yhteensovittaa eri ministeriöiden ja toimialojen toimintaa pelastustoimessa ja sen kehittämisessä....).

Katson, että Sisäasiainministeriö on laiminlyönyt ylimmän valvovan pelastustoimen elimenä valvontaroolinsa ja pelastuslaissa mainitun roolinsa. Työterveyslaitoksen ammattitautirekisterin perusteella vuosien 2005-2010 välillä palomiehillä on vuosittain ilmennyt 2-7 asbestoosi-keuhkosyöpätapausta eli mesilioteemaa, joka on tappava ja parantumaton sairaus. Jo tämän ammattisairaustiedon olisi pitänyt johtaa Sisäasiainministeriön taholta toimenpiteisiin. Sisäasiainministeriön pelastusosasto on ainut virkaelin, joka pystyy valtakunnallisesti ohjeistamaan ja koordinoimaan Sosiaali- ja Terveysministeriön, pelastuslaitosten ja niiden työterveyshuollon välistä yhteistyötä.

Sisäasiainministeriön olisi pitänyt aktiivisesti seurata kansainvälistä tietoa palomiesten terveysriskeistä sekä hankkia tietoa Sosiaali- ja terveysministeriöltä tai Työterveyslaitokselta koskien palomiesten karsinogeeni- ja muita altistusriskejä ja ammattitauteja. Ruotsissa ja Keski-Suomen pelastuslaitoksella on jo siirretty ns. Skellefteå-malliin koskien sammutustyötä ja savulle/noelle altistuneita sammutusvarusteita. Tämä Ruotsissa EU-rahoitteisena projektina kehitetty työskentelymalli vähentää huomattavasti altistusriskiä. Ruotsissa on lisäksi vuonna 2007 annettu uusi työsuojeluohje pelastustoimelle, joka määrää, että rakennusten sisälle ei saa tehdä sammutushyökkäystä eli savusukeltaa (koska se on suuri terveysriski palomiehille karsinogeenien ja kuumuuden vuoksi), ellei sammutustyönjohtajalla ole siihen painavia perusteita (esim. ihmisen pelastaminen asunnosta). Ruotsissa jokaista rakennuksen sisälle aiottua savusukellusta tulee edeltää riskinarvio. Ruotsin työsuojeluohje savusukelluksesta erilaisten terveysriskien, kuten myrkyllisten ja syöpää aiheuttavien palokaasusavujen selityksien kanssa, on liitteenä.

Julkinen tutkittu tieto (ks. liite Pelastushenkilöstön altistusten vähentäminen haitallisille aineille s. 14-15, kansainväliset tutkimukset vuodesta 1993 lähtien ja kotimaiset vuodesta 2004 lähtien) osoittavat palomiesten kohonneen syöpäriskin ja tulipaloissa syntyvät syöpää aiheuttavista aineet ja altistumistavat (hengitysteitse ja ihon kautta). Asia on siis ollut pitkään tiedossa, mutta Sisäministeriön Pelastusosasto on ollut huolimaton, piittaamaton tai ammattitaidoton.

Sisäasiainministeriö on asettanut valtakunnallisen savusukellusohjeen vuonna 2001, joka muuttui 2007 pelastussukellusohjeeksi, muttei ole päivittänyt sitä haitallisille aineille vähentävillä suojaustoimenpidesuosituksilla. Näitä toimenpiteitä olisivat vuoden 2004 Pelastusopiston ja TTL:n savusukellusopettajien tutkimuksen perusteella Gore-Tex kalvolla varustetun sammutuspuvun ja Pelastussukellusohje; kopio olennaisista turvallisuutta koskevista sivuista. Maininta Gore-tex kalvolla

varustetusta sammutusasusta, alushanskojen ja kevyen hengityssuojaimen käytöstä paineilmalaitteen riisumisen jälkeen savuallistusten vähentämisessä puuttuu.

Vertailuksi olen laittanut liitteen Ruotsin Arbetsmiljöverket: Rök- och kemdykning savusukellusohjeen.

Palomiesten kohonnut syöpäriski sammutustyössä/savusukelluksessa on todettu laajoissa kansainvälisissä tutkimuksissa jo vuonna 2006. Ministeriön antaman Pelastussukellusohjeen puutteet altistavat palomiehet joka päivä suurille määrille palokaasuista ja palaneista materiaaleista syntyneitä nokipartikkelialtistuksia, joista voi aiheutua ammattisairautena syöpätauteja tai muita sairauksia. Altistustavoista ja kohonneista karsinogeeniriskeistä on lisäksi olemassa Työterveyslaitoksen tutkimus Pelastusopiston savusukellusopettajista vuodelta 2004. Tutkimustulosten perusteella heidät on ilmoitettu 2005 lähtien syöpävaarallisten aineiden ASA-rekisteriin. Samassa tutkimuksessa todettiin, että Gore Tex-kalvolla varustettu sammutuspuku ja puuvillasormikkaiden käyttö sammutushanskojen alla vähensivät savusukelluksessa altistumista ihon kautta syöpävaarallisille aineille jopa 80 % (ks. liitteet: Pelastushenkilöstön altistusten vähentäminen haitallisille aineille, KIRJALLINEN KYSYMYS 882/2012 vp Palomiesten syöpäkuolleisuus ja tiettyjen syöpien korvaaminen ammattitautina).

Savu- ja pelastussukellusohjetta on noudatettu vuosia orjallisesti Pelastuslaitoksilla, vaikka Työturvallisuuslain hengen mukaan savu- ja pelastussukellusohjeen ja siihen liittyvien työturvallisuusaspektien laatiminen kuuluisi työnantajalle eli aluepelastuslaitoksille. Sisäasiainministeriö on mielestäni velvollinen kantamaan nyt vastuunsa ja korjaamaan pelastussukellusohjeen, jotta palomiesten altistusriskit terveydelle haitallisille aineille savusukelluksessa ja ylipäättään sammutustyössä saadaan minimiin.

SAVUSUKELLUSOHJE (Dnro SM-2001-00579/Tu-311 antopäivä 26.11.2001: Savusukellusohje on työturvallisuuden kannalta olennainen asiakirja. Savusukellusjärjestelyistä päätettäessä tulee ottaa huomioon tässä ohjeessa mainitut periaatteet. ”Savusukellusohje on ylin savusukellusta koskeva asiakirja, josta poikkeaminen edellyttää perusteluja. Se on kuitenkin kirjoitettu ohjeen muotoon, koska Pelastuslaki ei anna sisäasiainministeriölle oikeutta määrätä tai antaa asetuksia savusukelluksesta. Sisäasiainministeriön pelastusosaston laatiman savusukellusohjeen tarkoituksena on edistää palokuntien savusukellustoimintaa sekä edistää savusukellusta tekevien henkilöiden turvallisuutta. Lisäksi on suositeltavaa tehdä palokuntakohtaisia täydentäviä ohjeita, jos alueella olevat uhat edellyttävät tästä ohjeesta poikkeavia vaativampia järjestelyjä. Savusukellusohjeen tekemisessä on ollut edustajia sisäasiainministeriöstä, Työterveyslaitokselta, Suomen Pelastusalan Keskusliitosta, Suomen Palopäälystöliitosta, Suomen Palomiesliitosta, KTV:stä sekä Pelastusopistosta. Tavoitteet ohjeen tekemisessä olivat vanhan ohjeen päivittäminen kohtuullisilla kustannuksilla, ohjeen realistisuus sekä minimitason määrittäminen turvalliseen savusukellukseen.” (Ruuska 1999,2).

30.11.2007 Pelastussukellusohje korvasi savusukellusohjeen (A69: 26.11.2001) sekä pintapelastus- ja vesisukellusohjeen (A70: 1.7.2002).

4.4 KANTELUN TYÖSUOJELUVIRANOMAISIA KOSKEVA OSA

Perustelu; Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 20.1.2006/44 3§, 5§. Erityisesti lain 5§ veloitaa työsuojeluviranomaisia valvomaan palomiesten työympäristön terveysriskejä ja näiden riskien ennaltaehkäisyä tai vähentämistä: 5§ Työpaikkoja, joissa on olennaisia hengen tai terveyden menettämisen vaaroja, on valvottava erityisen tehokkaasti.

Pyydän Eduskunnan Oikeusasianmiestä ohjeistamaan valtakunnallisesti työsuojeluviranomaisia kiinnittämään huomiota heidän huolehtimisvelvoitteistaan palomiesten ja pelastusalan opiskelijoiden työturvallisuudessa ja sen puutteiden havaitsemisessa, joita voi olla Etelä-Suomen AVI:n Länsi- Uudenmaan pelastuslaitoksella havaittujen laajojen puutteiden ja laiminlyöntien perusteella muillakin pelastusalan työpaikoilla.

Katson, että valvovat työsuojeluviranomaiset (nykyään AVI:en työsuojelu) ovat ainakin kymmenen vuoden ajan (nykyinen Työturvallisuuslaki asetettu voimaan vuonna 2002) epäonnistuneet lakisääteisessä tehtävässään koskien valvontaa, arviointia ja puuttumista työsuojelun puutteisiin palomiesten sammutustyön ja sen jälkeisten työvaiheiden aiheuttamissa altistuksissa savun, noen ja muiden palaneiden partikkeleiden terveydelle haitallisille aineille.

4.5 KANTELUN AMMATTITAUHILÄHETTEEN TEHNYTTÄ ENDOKRINOLOGIA KOSKEVA OSA

Asiasta ei ole aiemmin tehty valitusta /kantelua viranomaisille.

Perustelut: Ammattitautilaki 1343/1988; Jos lääkäri perustellusti epäilee tarkoitettua ammattitautia tai työstä johtuvaa muuta työperäistä sairautta, hänen on viipymättä tehtävä salassapitosäännösten estämättä asiasta ilmoitus

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista; 7 §Potilasasiakirjamerkintöjä koskevat periaatteet ja vaatimukset , 11 § Potilaskertomukseen merkittävät keskeiset hoitotiedot, 12 § Sairauden ja hoidon kulkua koskevat merkinnät, Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä; 15 § Ammattieettiset velvollisuudet, 16 § Potilasasiakirjojen laatiminen ja säilyttäminen sekä niihin sisältyvien tietojen salassapito, 16 § Potilasasiakirjojen laatiminen ja säilyttäminen sekä niihin sisältyvien tietojen salassapito.

Toivon Eduskunnan oikeusasiamiehen muistuttavan endokrinologi XX(ta) lääkärin hyvän eettisen toiminnan ja potilasasiakirjojen kirjaamisen periaatteista ja AVI:lle ilmoitusvelvollisuudesta.

Kantelen X sairaalan endokrinologi X:n laiminlyönnistä ilmoitusvelvollisuudessa AVI:lle.

Tehdessään lähetteen minusta TTL:n tutkimuksiin 29.9.2011 lääkäri laiminlöi ilmoitusvelvollisuutensa ammattitautiepäily-lähetteestä Uudenmaan AVI:lle, mistä johtuen Länsi-Uudenmaan Pelastuslaitoksen työsuojelupuutteita ei lähdetty tarkistamaan AVI:n toimesta. AVI:n selvitystyön viivästyminen olennaisesti vaikutti sairauden syy-yhteyden selvittämiseen ja lähetteeni korvauspäätöksen käsittelyyn.

Lähetteen tutkimuksiin Työterveyslaitokselle tehnyt endokrinologi X teki mielestäni lähetteen ainoastaan, koska halusin sitä tai lähetteen jatkotutkimuksiin yliopistolliseen keskussairaalaan Meilahteen. Samasta syystä hän varmaankin jätti ilmoittamatta AVI:lle ja kirjasi lähetteen asiasisällön sellaiseksi, että vaikutelmana minun oireiden perimmäisenä syynä olisi ollut psyykinen stressi.

Lääkäri ei halunnut katsoa mukaani ottamaani VVT:n tutkimusraporttia tulipaloissa yleisesti esiintyvistä aineista, joista olisi ilmennyt mm. lyijy, kromi (raskasmetallit), PCB, syaanivety, halogeenit, arsenikki ym. aineet, joiden toksikologisessa mielessä tiedetään vaikuttavan kroonisessa myrkytystilassa mm. kilpirauhas toimintoihin (syaanivety ja PCB), hermostoon (väsymys, hermostuneisuus, nivelkivut ja muistihäiriöt) ja joidenkin osalta ihottumia / iho-ongelmia aiheuttaen. Mielestäni lääkärin velvollisuus olisi ollut kirjata palokaasuissa esiintyviä aineita, edes muutamia, mukanani olleen tieteellisen todistusaineiston (VTT) perusteella. Hän kuitenkin teki lähetteen ammattitautiepäilynä TTL:n tutkimuksiin, jolloin perusteita läheteelle olisi pitänyt olla ja lääkrillä oli velvollisuus kuulla potilasta, joka oli oman ammattialansa asiantuntija. Endokrinologilla ei voi olla riittävän hyvää tuntemusta palomiesten työympäristön terveystarpeista, mutta koulutettuna ammattipalomiehenä minulla oli alan riskitekijöiden asiantuntijarooli lääkärin vastaanotolla.

Kantelen lääkäri X:n tavasta muuttaa antamiani tietoja sairaskertomukseen (liite 3.5); hän muutti keskustelua otaksumastani oireiston sopivuudesta CFS:aan ja kirjasi minun sanoneen, että ”Oireiston mieltänyt sopivan krooniseen stressioireyhtymään” vaikka puhuin kroonisesta väsymysoireyhtymästä (CFS=Chronic Fatigue Syndrome tai myalgic encephalomyelitis eli ME). Käytin keskustelussa myös lyhennettä CFS tästä sairaudesta ja kysyin endokrinologilta erikseen, tietääkö hän CFS sairauden, johon hän vastasi tietävänsä.

Krooninen väsymysoireyhtymä ei ole psykiatrinen sairaus ja sen aiheuttajaa ei tunneta, päällimmäisinä oireina ovat väsymys ja lihasheikkous, mutta sille on Suomen yliopistosairaaloissa tarkat diagnostiset kriteerit, CFS:a ei voi todeta laboratoriotesteillä.

Hän kirjasi minun hakeutuneen psykiatri X:n vastaanotolle aiemmin. Endokrinologi X jätti kirjaamatta, että kuten hänelle olin kertonut erittäin selvästi, olin aiemmin soittanut paikalliselle Kilpirauhasyhdistykselle ja pyytäessäni suositusta hyvästä kilpirauhasongelmien specialistista yhdistyksestä kehuttiin minulle X:n hoitotapoja. Kerroin selvästi hakeutuneeni psykiatri X:n vastaanotolle saadakseni asianmukaista hoitoa kilpirauhasvaivalta tuntuvaan oireokuvaan. Vastaanottokäynnillä psykiatri ei havainnut psyykkisiä ongelmia, mikä ilmenee toimittamistani hoitokertomuksista (liite 3.6) ja Keldrima hoiti minua kilpirauhasen vajaatoimintapotilaana. Endokrinologille aiemmin toimitetuissa poilasasiakirjoissa oli Espoon kaupungin Työterveyshuollon ylilääkäri X:n vastaanottokäynnit, joista ilmenee, ettei hän myöskään nähnyt

Koska endokrinologi X luki vastaanotollaan Xx:n hoitokertomuskopion, hän on myös ”astunut psykiatrin varpaille” laittamalla omaan hoitokertomukseensa/lähetteeseen toiseksi diagnoosiksi Traumaattinen stressihäiriö? Xx ei tällaista löytänyt, vaikka oli psykiatrian erikoislääkäri.

Liitteenä olevista 17.8. ja 14.9.2011 sekä 5.6.2012 lääkäri Xx:n hoitokertomuksista ilmenee selvästi, että hoitosuhde on koskenut pelkästään kilpirauhasen vajaatoiminnan oireiden hoitoa.

4.6 TYÖTERVEYSLAITOSTA KOSKEVA KANTELUN OSA

Perustelu: Laki työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta, Työterveyslaitoksen tehtävät
1 §

- 2) suorittaa toimialaansa liittyviä tutkimuksia, selvityksiä ja muita palvelutehtäviä;
- 3) suorittaa ammattitautien ja muiden työstä johtuvien sairauksien tutkimusta, selvittelyä, diagnosointia ja hoitoa;
- 6) osallistua työsuojeluun ja työterveyshuoltoon liittyvien säännösten, määräysten ja ohjeiden valmisteluun ja kehitystyöhön sekä suorittaa niiden edellyttämää tutkimus- ja selvitystyötä
- 10) osallistua toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön;
- 12) suorittaa työsuojelu- ja työterveysalaan kuuluvat muut tehtävät, jotka on säädetty tai määrätty sen tehtäväksi.

Kantelen Eduskunnan Oikeusasiamiehelle ensinnäkin 18.10.2011 Työlääkätieteen poliklinikan lausunnosta, jossa lääkäri ilmoitti, ettei kyseessä ole tieteellisesti tunnettu syy-yhteys.

Lääkäri ei selvittänyt, onko palomiesten savuallistuksista olemassa TTL:lla ajanmukaisia suomalaisia biometrisia ja riittävän laajalti pelastuslaitoksilta kerättyinä altistusmittauksia erilaisille tulipaloissa esiintyville haitallisille aineille. Näitä ei tietääkseni ole olemassa, eli lääkäri ei ole pohjannut lausuntoaan palomiesten altistusriskiä koskettavaan tieteelliseen tutkimusaineistoon. Näkemykseni mukaan lääkärin ammatillinen ja eettinen velvollisuus olisi ollut tarkistaa VVT:n tai Työterveyslaitoksen tietokannoista, mitä palomiehien kohdistuvia altistavia aineita tulipaloissa syntyy. Niistä olisi ilmennyt, että tieteellisesti tutkittuja syy-yhteyksiä oireitteni ja yksittäisten palokaasuissa esiintyvien altistavien aineiden välillä oli olemassa.

Ammattitautiasetus: 2 §, 3 §: kemialliset tekijät, joiden aiheuttamat oireet lueteltu asetuksessa ja aiheuttavat mm. hermostollisia oireita (väsymys), ihottumaa ja hengitystieoireita:, tulipaloissa syntyvissä palokaasuissa esiintyy yleisesti arseenia, elohopeaa, lyijyä, kromia, halogeeneja ja niiden epäorgaanisia yhdisteitä, syaaniyhdisteitä, alifaattisia ja aromaattisia hiilivetyjä ja aldehydiä sekä muoveja (31.)

Eduskunnan Oikeusasiamieheltä pyydän kannanottoa, onko TTL:n lääkäri varmistanut palomiehiä koskevan altistusmittausaineiston ja tulipaloissa esiintyvien aineiden aiheuttamien oireistokokonaisuuksien olemassaolon. Jos olisi ilmennyt, että palomiehistä ei ole olemassa tutkimustuloksia (esim. verinäytteitä tulipalojen sammutustehtäviltä), kyseessä olisi ollut yllä mainitun lain TTL:lle asettaman veloitteen laiminlyönti.

Eduskunnan Oikeusasiamiestä pyydän myös hankkimaan todistusaineistona LUP:n työsuojelurikkomuksista eli biometrinen ja työhygieenisten mittausten laiminlyönnistä TTL:tä lausunnon, onko TTL:lla ajanmukaista ja riittävää tilastotietoa palomiesten sammutustyössä veri- ja virtsakokeilla mitattuna elimistöön kertyvistä aineista, kuten PCB, dioksiini, syaanivety, arsenikki, sykliset hiilivedyt, fosgeeni, kromi, lyijy, elohopea, kupari ja muut metallit ja niiden palamisessa syntyvät johdannaiset. Tässä viittaan liitteeseen 3.4; TTL toksikologi X vakuutti minulle sähköpostillaan, että TTL kerää tietoa PCB-

altistuksesta eri tehtävissä. Palomiesliiton selvitysten mukaan TTL ei ole kyennyt Suomessa keräämään mistään lähteistä (pelastuslaitoksilta ammattipalomiehistä) tällaisia altistustietoja.

Pyydän Eduskunnan Oikeusasianmiestä arvioimaan TTL:n toiminnan oikeellisuuden, mikäli ilmenee että TTL ei ole kerännyt palomiehistä asianmukaisia altistusmittaustietoja.

Työterveyslaitos on kirjannut vuosien 2005-2010 ammattitautiraportteihinsa 2-7 palomiesten asbestoosisyöpätapausta per vuosi. Tämä hälyttävä tieto palomiesten asbestoositautiriskistä ei ole kulkeutunut Sisäasiainministeriöön, pelastuslaitoksille tai niiden työterveyshuoltoon.

4.6.1 IF-VAHINKOVAKUUTUSYHTIÖ OY:TÄ KOSKEVA KANTELUN OSA

Perustelu: Työpaikkani tapaturmavahinkoyhtiönä IF kieltäytyi lakisääteisestä korvausvelvollisuudestaan katteettomilla ja huonosti perustelluilla päätöksillä ja perusteluilla. Ammattitautilla, josta on suoritettava korvausta tapaturmavakuutuslain (608/48), mukaan, tarkoitetaan sairautta, joka sanotuissa laeissa tarkoitetun työ- tai virkasuhteen perusteella tai suoritettussa työssä todennäköisesti on pääasiallisesti aiheutunut fyysikaalisista, kemiallisista tai biologisista tekijöistä. Lähetteessä ammattitautiepäilyksestä Työterveyslaitoksen tutkimuksiin ja IF:n 20.6.2012 (liite 3.8) toimittamassa päätöksessä mainittiin oireina parin vuoden ajan esiintyneen mm. nivelkipu-, väsymys-, ihottuma- ja hengitystieoireita. Olen päätöksen mukaan ollut huolissani palokaasuista/myrkyistä ja niiden aiheuttamasta sairaudesta.

Näkemykseni mukaan vakuutusyhtiön asiantuntijana olleen lääkärin eettinen velvollisuus olisi ollut tarkistaa VVT:n tai Työterveyslaitoksen tietokannoista, mitä palomiehiin kohdistuvia altiste-aineita tulipaloissa syntyy. Niistä olisi ilmennyt, että vakuutusyhtiön korvausvelvollisuus TTL:n tutkimuksiin oireiden ja ammatin altisteiden perusteella täyttyi.

Ammattitautiasetus: 2 §, 3 §: kemialliset tekijät, joiden aiheuttamat oireet lueteltu asetuksessa ja aiheuttavat mm. hermostollisia oireita (väsymys), ihottumaa ja hengitystieoireita.; tulipaloissa syntyvissä palokaasuissa esiintyy yleisesti arseenia, elohopeaa, lyijyä, kromia, halogeeneja ja niiden epäorgaanisia yhdisteitä, syaaniyhdisteitä, alifaattisia ja aromaattisia hiilivetyjä ja aldehydiä sekä muoveja (31.)

4.7 VALVIRAA KOSKEVA OSA

Perustelu: Peruspalveluministeri Susanna Huovinen lausuu seuraavaa ministerin vastauksessa kansanedustaja Reijo Hongiston /ps ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 512/2013 vp: osalta (liite 3.9): Valviralla ei ole toimivaltaa asettaa yleisiä ehtoja lääkkeiden määräämiselle, eikä toimivaltaa myöntää erityislupaa sitä edellyttävien lääkkeiden käytölle.

Valviran aikomus rajata lääkkeenmääräämisoikeus Fimean erikoisluvalla olevat kilpirauhasen vajaatoimintaa lääkkeitä ainoastaan endokrinologian erikoislääkäreille käytännössä tekisi minusta uudelleen sairaan ja työrajoitteisen ja johtaisi elämänlaatuni huomattavaan laskuun. Harva endokrinologi suostuisi määräämään kyseisiä lääkkeitä minulle, koska Suomessa käytettävät laboratoriotutkimukset eivät tue kilpirauhasen vajaatoiminnan diagnoosia kohdallani, vaikka oireet olivat selvät ja erikoisluvalla saatu lääkitys paransi terveyttäni huomattavasti. Koska pari minua hoitanutta lääkäriä on samaa mieltä kansani

tähän asti lääketieteellisesti tuntemattomasta palomiehen ammattitaudin mahdollisuudesta, lääkkeen määräämisoikeuden rajaaminen harvoille endokrinologeille olisi väärinkohtelua minua tapauksessani.

Valvira ei saa poistaa mainittua lääkkeenmääräämisoikeutta yleislääkäreiltä. Valviran aikomuksia vastustavan www.adressit.com nettiaadressin *Vastustamme Valviran aikeita puuttua kilpirauhasongelmien hoitoon* on allekirjoittanut jo 4676 henkilöä (20.7.2013).

Kunnioitavasti,

Järvenpäässä 20.7.2013   Paul Eskelinen